



KELLY BARNHILLOVÁ

ČARODĚJČIN



ARGO

*Tuto knihu s láskou věnuji Jakeu Sandbergovi –
bratraci, spoludobrodruhovi, spoluspiklenci
a svému prvnímu nejlepšímu kamarádovi*

© Argo, 2019
Copyright © 2014 by Kelly Barnhill
Translation © Barbora Punge Puchalská, 2019
Cover © Jan Augusta, 2019

ISBN 978-80-257-2725-6

1

DVOJČATA

ŽILI BYLI DVA BRATŘI, KTERÍ SE JEDEN DRUHÉMU PODOBALI jako vejce vejci. Měli stejné oči, stejné ruce, stejný hlas a stejnou neukojitelnou zvědavost. A i když se všeobecně mělo za to, že jeden je poněkud rychlejší, poněkud bystřejší, poněkud báječnější než ten druhý, nikdo je od sebe nedokázal rozeznat. A i ti, kteří byli přesvědčení, že to dokáží, se obvykle mýlili.

„Který z nich má na nose tu jizvu?“ ptali se. „Který má ten přidržený úsměv? Je ten chytřejší Ned, nebo Tam?“

Ned, odpovídali jedni.

Tam, říkali druzí. Nemohli se rozhodnout. Ale jeden z nich byl určitě lepší. To dal rozum.

„Propánakrále, chlapci,“ zlobili se zoufalí sousedé, „postojte chvílku v klidu, ať si vás můžeme pořádně prohlédnout?“

Jenomže Ned s Tamem nepostáli. V jednom kuse vřískali, kuli pikle a rošťácky se křenili. Šili s nimi všichni čerti. A tak otázka, který z nich je ten rychlejší, chytřejší a báječnější, zůstávala předmětem debat.

Jednoho dne se chlapci rozhodli, že je načase, aby si postavili vor. Sestrojili ho tajně z odřezků dřeva, kousků

lana a vyhozených kusů nábytku a klacíků, propracovali ho do nejmenších detailů a hlavně své dílo úzkostlivě schovávali před matkou. Jakmile měli pocit, že je plavidlo způsobilé k plavbě, spustili ho na Velkou řeku a vlezli si na něj v naději, že doplují až k moři.

Jenže se mýlili. Vor způsobilý k plavbě nebyl. Prudké vodní proudy ho velice rychle roztrhaly na kusy, chlapeci spadli do vody a bojovali o život.

Jejich otec, statný, silný muž, skočil do vody, a přestože sotva uměl plavat, prodíral se proti proudu, aby se k synům dostal.

Na břehu se srotil dav. Lidé se řeky báli – báli se duchů, kteří žili ve vodě, a když si člověk nedal pozor, mohli ho stáhnout pod hladinu a do černého bahna na dně. Neskočili za ním, aby jemu nebo topícím se dětem pomohli. Místo toho vyděšeného otce všemožně poučovali.

„Nezapomeňte jim držet hlavu nad vodou, až je potáhnete zpátky na břeh,“ zakřičela jedna žena.

„A jestli budete moct zachránit jen jednoho,“ přidal se jakýsi muž, „ujistěte se, že zachráníte toho *správného*.“

Proud chlapce rozdělil. Otec je nemohl zachránit oba. Kopal nohama a klel, ale když se dostal k jednomu – k tomu, který byl blíž –, dvojče to odneslo o kus dál a z dohledu. Ten samý den vyplavila řeka jeho tělo, nafouklé a s vyděšeným výrazem v obličeji. Lidé se kolem mrtvého chlapce shromáždili a kroutili hlavami.

„Mělo nás napadnout, že to zvorá,“ říkali.

„Zachránil toho nesprávného. Přežil nesprávný chlapec.“

2

OSTRÁ JEHLA A KOUSEK NITI

NESPRÁVNÝ CHLAPEC BYL SOTVA NAŽIVU. TOLIK SE NALOKAL špinavé říční vody, až měl nafouklé břicho a přestávaly mu fungovat plíce – zajíkal se, hvízdaly a nedokázaly v sobě udržet vzduch. Otec chlapce něžně položil na zem a zaklonil mu hlavu. Přitiskl mu ústa na rty a znovu a znovu mu do nich vhněl svůj dech.

„Neboj se,“ šeptal mu. „Neboj se.“ Ale nebylo jasné, zda mluví k synovi nebo sám k sobě.

Chlapec nedýchal.

„No tak, Neddy,“ povzbudil ho otec. „Můj malý Nedíku. No tak, probuď se. Otevři na tátu oči.“

Ale chlapec oči neotevřel. Poté, co mu otec několikrát prudce vdechl do úst, Ned konečně zalapal po dechu. Rozkašlal se a vykašlal mohutný proud vody. Dýchal, ale přerývaně. Měl promodralé rty a kůži bledou jako kost. Otec si svlékl kabát a syna do něj zabalil.

Neda se zmocnil úporný záchvat kašle a lomcoval s tím drobným tělíčkem od hlavy až k patě.

„Moře, Tam,“ vypravil ze sebe. „M-m-mo-mo-moře...“ Celým tělem mu projel mohutný třas. Zuby mu cvakaly a jektaly. Otec ho vzal do náruče a odnesl domů.

Než tam dorazili, chlapec pod vlivem horečky ztratil vědomí a otec ho nemohl probudit.

Zpátky u řeky hrstka mužů a žen z městečka tiše procházela dlouhý, osamělý břeh a pátrala po těle utopeného dvojčete. Matka chlapců seděla s rovnými zády na kameni a čekala, řasila látku na šatech, znovu a znovu ji mnula v dlaních a nechávala vyklouznout ven. Pohled měla upřený do prázdna. Měla jméno, ale nikdo ho nepoužíval. Její synové jí říkali Matko, manžel ji oslovoval Ženo a pro všechny ostatní byla Sestrou Čarodějnicí. Byla to mocná žena, lidé ji milovali i nesnášeli, ale vždycky ji poslouchali.

„Všechna ta kouzla,“ mumlali si mezi sebou, zatímco mrtvého chlapce odnášeli domů, „a nic z toho. Nedokáže ani zachránit vlastní děti. Jaký to mělo proboha smysl?“

Sestra Čarodějnice byla strážkyně malého množství kouzel – tak starodávných a mocných, že všichni dobře věděli, že každého, kdo by na ně sáhl, zabijí –, ale k ničemu jí to nebylo. Mohla je použít jen ve prospěch druhých. (Lidé tomu věřili a Sestra Čarodějnice je při tom nechávala. Mýlili se jen v jediném slově. *Měla by. Měla by* být použita ve prospěch druhých. Její kouzla byla nebezpečná věc. S důsledky.)

„Hloupé,“ říkali lidé. „Taková škoda.“

Ale někteří, kteří si dobře pamatovali, jak jim ochránkyně kouzel pomohla – zbavila je nemoci, zachránila jim úrodu, jako zázrakem našla jejich ztracené děti –, a kteří stále pociťovali vděk, si tiskli dlaně na ústa, aby zastavili žal. „Chudák Sestra Čarodějnice,“ vzdychali. „Chuděrka malá.“ A v srdcích se jim objevila nepatrná puklina.

Matka chlapců jejich brblání slyšela, ale neodpověděla. Lidé si myslí, co chtějí, a stejně jsou vedle jak ta jedle. To nebylo nic nového.

Nakonec, když se denní světlo začalo sklánět a slábnout, přinesli mrtvého chlapce k matce. Padla na kolena.

„Sestro Čarodějnice,“ řekla postarší žena. Jmenovala se madam Thuaneová a byla nejmladší členkou Rady starších. Přestože se normálně chovala panovačně a upjatě, nemluvě o její podezíravosti vůči čarodějnici, v přítomnosti mrtvého dítěte se neudržela. Oči se jí zalily slzami a přeskakoval jí hlas. „Dovolte, abych vám přinesla roucho, do kterého byste ho mohla zabalit. A co nejpečlivěji ho připravit na pohřeb.“

„Ne, děkuji,“ odmítla Sestra Čarodějnice. Nikdo jí nemohl pomoci. Tentokrát ne. Nevšímal si upřených pohledů sousedů, které cítila na zádech, položila si chlapcovu hlavu na rameno, zvedla ho do náruče a naposledy odnesla domů.

Když vešla dovnitř, dům byl ponořený do ticha a smutku. Její manžel ležel na zemi u postele a tvrdě spal, zcela vyčerpaný starostí a žalem.

Ned, její přeživší syn, bojoval o každý dech. Plíce měl zalité blátivou vodou. Velká řeka v něm vřela, horečka se dožadovala oběti, která měla utonout. Existovala jen malá šance, že se dožije rána. Bez pomoci skoro žádná.

„Ach ne,“ špitla Sestra Čarodějnice. „S tímhle se rozhodně nesmírím. Můj malý Ned bude žít.“

Došla pro košík s šitím a vytáhla z něj špulku pevné černé nití. Vzala tu nejostřejší jehlu a přejížděla špičkou po brousku sem a tam, až byla jehla tak ostrá, že když se jí zlehka dotkla, na prstu jí vyskočila droboučká rudá krůpěj krve.

Čarodějnice se zarazila, přiložila si prst ke rtům a krev z ranky vysála. Pak zavřela oči a na okamžik to vypadalo, že se rozhoduje.

Neměla by. Žádné nemohla by.

V trámův domu to zaskřípalo, v krovech zavržalo a z prkenné podlahy se vznesl smrdutý závan.

Dům zaváněl kouzly – sírou, pak popelem a nakonec omamnou sladkou vůní.

Sestra Čarodějnice poznala, že kouzla jsou vzhůru, poslouchají a mají hlad.

Chtějí se dostat ven.

„Hezky zůstaňte tam, kde jste,“ okřikla je. „Nebudu vás potřebovat.“ A kouzla – staříčká, prchlivá stvoření – zprvu nic neříkala. Byla zavřená v hliněném hrnci a bezpečně uzamčená v Sestrině dílně – suché, pískem vysypané místnosti, která byla vyhloubená pod domem a přístupná jedině padacími dvířky, ukrytými pod kobercem. Hrnc na polici se zakymácel a ťukl o zeď.

Bez nás to nedokážeš. Kouzla nepromlouvala nahlas, ale Sestra Čarodějnice je stejně cítila. *No tak, ty panovačná stará držgrešle. Pusť nás ven. Chceme ti pomoci.*

„Myslím to vážně,“ opáčila, ale znělo to méně přesvědčivě než poprvé. „Zvládnou to sama. Jen byste to celé zbabrali.“

Kouzla nakvašeně zalomcovala hliněnou nádobou na polici a zmlkla. Rozhostilo se napjaté, sžiravé ticho, jako by zadržovala dech.

„Hodná,“ pochválila je Sestra Čarodějnice nahlas, jako by chválila ufnukané děcko. A pak se pustila do práce.

Prohrabala truhlu s ložním prádlem, až našla kousek bílého plátna – nebylo sice tak čisté, jak doufala, ale stačilo to.

To nestačí, špitla kouzla.

„Já vás neposlouchám,“ odsekla Sestra Čarodějnice, zatímco se snažila nehtem na palci seškrábat flíčky.

No tak, naléhala kouzla. Smrt není nic pro mocné a rozhodně to není nic pro chytré. Ten kluk nemusí zemřít. Víš

vůbec, kam přijdou mrtví? My taky ne a rozhodně po tom netoužíme. Dovol nám pomoci, nejmilejší Čarodějnice. Prosím.

Nedovolí jim to. Přesně tohle si v duchu říkala, když odkopla koberec z padacích dvířek. Nepoužije kouzla ve vlastní prospěch. Přesně to si opakovala, když slezla po žebříku a zůstala stát před hliněnou nádobou na polici.

„Tohle nejsou kouzla,“ řekla, když položila klubko niti na víko nádoby, a ta se otrásla a vypustila kouř. Nit se rozžhavila do oranžova, pak do žluta, do modra a nakonec do běla. Zatřpytila se.

Á! vzdychla si kouzla. Á, á! Věděli jsme, že —

„TICHO!“ okřikla je Sestra Čarodějnice a kouzla poslechl. Pak nit zabalila do plátýnka a rychle pospíšila nahoru po žebříku, jako by jí za patami hořelo.

Nit byla strašlivě těžká.

Z té tíhy jí bolely ruce.

„To nejsou kouzla,“ zopakovala Nedova matka nahlas, jako kdyby jen stačilo usilovně si to přát.

Koneckonců žádná kouzla to nebyla. Tedy ne doopravdy. Nit se kouzelné síly uvnitř nádoby ve skutečnosti vůbec nedotkla. Ocitla se jen v její blízkosti. Mezi *téměř* a *ve skutečnosti* existuje veliký rozdíl. Stejně jako je velký rozdíl mezi *měla by* a —

Sestra Čarodějnice zavrtěla hlavou a myšlenky zapudila.

Tamovo tělo leželo na kuchyňském stole – studené, nafouklé a děsivě nehybné. Sestra Čarodějnice se k němu posadila, hladila ho po tvářích a po čele, namotávala na prsty tmavé vlhké kadeře. A čekala, až zajde slunce.

Když člověk umře, duše zůstává do soumraku uvězněná v těle. A pak z něj vyjde ven a odchází... bůhvíkam. Nikdo nevěděl, kam přesně. Sestra Čarodějnice už to mnohokrát zažila. Ale nikdy do toho nezasahovala.

Až dnes.

Slunce, krvavě rudé a vypasené jako přezrálá broskev, viselo těsně nad obzorem a chystalo se překulit do noci. Nebe zaplavil gejzír křiklavých barev; noční obloha ohlašovala svůj příchod.

Ned zakašlal a vzdychl si. „T-t-tame,“ šeptl ze spaní.

„Brzy,“ ujistila matka žijícího syna přes pokoj. Naklonila se a políbila jeho mrtvé dvojče na obě víčka. „Už brzy.“

Slunce nabobtnalo, zavlnilo se a zmizelo za obzorem. Tamovým tělem projel slabý záchvěv a matka sledovala, jak mu z úst vychází duše přesně tak, jak věděla, že se stane. Ach, jak byla překrásná! Pomalu se rozvinula, rozevřela lístek po lístku, než rozkvetla jako květina a zůstala před ní viset ve vzduchu. Sestra Čarodějnice se přistihla, že tají dech. Moje dítě! pomyslela si. Můj malý chlapeček. Přehodila přes duši bílé plátýnko a zavinula ji jako nemluvně. Přitiskla si ji na prsa a nepřestávala jí tichounce pobrukovat.

Zavinutá duše se rozčileně zatřepetala a zavrtěla. Třásla se a ošívala v bílém plátýnku, zoufale se toužila dostat ven.

„Já vím, broučku,“ špitla jí čarodějnice. „Já vím, ty moje zlatíčko. Omlouvám se. Ale nehodlám vás ztratit oba. Ne najednou. To rozhodně nesnesu.“

Promlouvala klidným a tichým hlasem, ale srdce jí při tom pukalo. Rozpadlo se na kousíčky. A už nikdy se nezahojí. Přistrčila si duši ke rtům a zlehounka ji políbila.

„Zůstaň se svým bratrem,“ ponoukla ji a zatlačila do hrudi umírajícího chlapce. „Udrž ho naživu,“ dodala s jehlou připravenou v ruce. „Udrž ho v bezpečí,“ dodala, rozmotala nit a potřebný kus ukousla.

Když propíchl duši i chlapcovo tělo, když ty dva sešívávala dohromady, řekla toto:

„Matka vás miluje. Nezapomeňte na to.“

A duše v té tmě a v domě nasáklém smutkem otevřela hrdlo a zařvala.

A řev se proměnil ve vzdech.

A vzdech v kašel.

A Ned se začal uzdravovat. A zůstal naživu.